

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
FACTORS EFFECTING ON STUDENT'S SELF-DISCIPLINE OF BACHELOR OF DEGREE
AT RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

วราพร เกษมสถิตย์วงศ์¹

Waraporn Kasemsathiwong

สุวิมล ตีรกาพันธ์²

Suwimon Tirakanant

บุญมี พันธุ์ไทย²

Boonme Punthai

ทำการวิจัยเมื่อ พ.ศ.2561

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย 1) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง การอบรมการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ บรรยากาศในการเรียนกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กำลังอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 393 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การมีวินัยในตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .837 การอบรมการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .844 การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .940 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .880 และ บรรยากาศในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .785 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการ

¹ นักศึกษามหาบัณฑิตภาควิชาการประเมินและการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² Ph.D. รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประเมินและการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของตัวแปรแต่ละตัว พบว่า นักศึกษามีกับการมีวินัยในตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อยู่ในระดับต่ำ การส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง และบรรยากาศในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาตรี มีผลการวิจัยดังนี้

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และ บรรยากาศในการเรียนกับการมีวินัยในตนเอง มีค่าเท่ากับ .509 ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรปัจจัยดังกล่าวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 25.10

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (B) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ ตัวแปรการส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง (X_2) ตัวแปรสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_3) และบรรยากาศในการเรียน (X_4) มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ .260 .242 และ .053 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_1) ไม่พบความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง

2.3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า การส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง (X_2) และสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_3) ร่วมกันพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของพยากรณ์มาเขียนสมการสามารถเขียนได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 29.989 + .473 X_3 + .353 X_2$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z \hat{Y} = .280 Z_{X_3} + .276 Z_{X_2}$$

คำสำคัญ : 1. การมีวินัยในตนเอง 2. การอบรมการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย 3. การส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง 4. สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ 5. บรรยากาศในการเรียน

ABSTRACT

This objective of the research article were to (1) the relationship between democratic upbringing, parents' learning support, student-teacher relations, instructional atmosphere, upbringing and self-discipline of bachelor's degree students at Ramkhamhaeng University and (2) predicting factors of self-discipline among bachelor's degree students at Ramkhamhaeng University. The sample group of this research was 393 bachelor's degree students of year 1-4. The data were collected through questionnaires self-discipline measurement with a reliability of .837, and democratic upbringing with a reliability of .844, parents' learning support with a reliability of .940, student-teacher relations with a reliability of .880, and instructional atmosphere with a reliability of .785. The statistics used to analyze data consisted of means, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The results were concluded as follows:

1. The mean of self-discipline was 53.31 out of 75 accounting for 71.08 percent with a standard deviation of 8.265, the mean of democratic upbringing was 7.17 out of 9 accounting for 79.66 percent with a standard deviation of 2.218, and the mean of parents' learning support was 35.17 out of 45 accounting for 78.158 percent with a standard deviation of 6.476. The mean of student-teacher relations was 22.93 out of 30 accounting for 76.15 percent with a standard deviation of 4.887 and the mean of instructional atmosphere was 11.45 out of 45 accounting for 25.44 percent with a standard deviation of 2.646.

Considering means (\bar{X}) of each variable by comparing with the criteria, the students had self-discipline, democratic upbringing, and student-teacher relations at the low level, whereas they had parents' learning support and instructional atmosphere at the moderate level.

2. The results of relational factors affecting self-discipline of bachelor's degree students at Ramkhamhaeng University were as follows:

2.1 The correlation coefficient between democratic upbringing, parents' learning support, student-teacher relations, instructional atmosphere, and self-

discipline was .509 with a significance level of .05. These factors accounted for 25.10 percent of self-discipline variance.

2.2 The regression coefficients in the form of standard scores (**B**) of the variables affecting self-discipline with a significance level of .05 were sorted in descending order, i.e., parents' learning support (X_2), student-teacher relations (X_3), and instructional atmosphere were related to self-discipline with the regression coefficients of .260, .242, and .053, respectively, whereas democratic upbringing was not related to self-discipline.

2.3. The predicting factors of self-discipline among the students with a significance level of .05 showed that parents' learning support (X_2) and student-teacher relations mutually predicted students' self-discipline with a significance level of .05. The regression coefficients of the prediction could be expressed in the equations as follows:

Equation of raw scores

$$\hat{Y} = 29.989 + .473 X_3 + .353 X_2$$

Equation of standard scores

$$Z_{\hat{Y}} = .280Z_{X_3} + .276Z_{X_2}$$

Keyword : 1.Self-discipline 2. Democratic upbringing 3.Parents' learning support 4. Student-teacher relations, 5. Instructional atmosphere

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันอังคารที่ 8 มีนาคม 2537 ได้ให้พระราชโองการว่า “คุณสมบัติสำคัญประจำตัวบัณฑิตข้อหนึ่ง คือ ความคิดวิจรรย์ ว่าเป็นปัจจัยส่งเสริมความสามารถให้สูงขึ้น และมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในการทำงานได้กว้างไกล ก็คือเรื่องความมีวินัย วินัยนั้นอาจพูดได้ว่ามีอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งคือระเบียบข้อบังคับที่บัญญัติไว้ให้ทุกคนถือปฏิบัติอีกอย่างหนึ่งคือวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นวินัยแท้และเป็นประโยชน์ วินัยในตนเองเกิดจากความวิจรรย์ตัดสินของบุคคล ว่าการกระทำ ความประพฤติอย่างนั้น ๆ เป็นความถูกต้องเป็นธรรม นำมาซึ่งประโยชน์และความเจริญก้าวหน้า ไม่เป็นโทษ ไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่ผู้ใด เป็นสิ่งที่ตนควรถือปฏิบัติ

เมื่อวินิจฉัยตกลงได้แล้ว ก็กำหนดเป็นข้อบังคับสำหรับตนเอง วินัยเช่นนี้จึงมีผลและมีความศักดิ์สิทธิ์ สามารถควบคุมการกระทำความประพฤติต่าง ๆ ของบุคคลได้ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกคนก็นับได้ว่าเป็นผู้มีวินัยในตนเองสูง เพราะสามารถบังคับควบคุมตนเองให้ศึกษาเล่าเรียน ได้โดยไม่ต้องเข้าเรียนตามปกติ จนประสบความสำเร็จในการศึกษา จึงขอให้รักษาวินัยข้อนี้ไว้ให้ดี และสร้างสมให้เพิ่มพูนขึ้น เพื่อจะได้ปฏิบัติงานในหน้าที่และงานของส่วนรวมให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีผลสำเร็จที่สมบูรณ์ตามที่มุ่งประสงค์” ในมุมมองของมหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นตลาดวิชา ไม่มีการบังคับเข้าชั้นเรียนในระดับปริญญาตรี การมีวินัยจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะทำให้ให้นักศึกษาเหล่านี้สำเร็จการศึกษาได้

การพัฒนาให้เกิดวินัยในตนเอง ต้องอาศัยสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน ๆ โรงเรียน ศาสนา สถาบันอาชีพต่าง ๆ สถาบันการเมือง เป็นต้น สถาบันครอบครัวประกอบด้วยบิดามารดา พี่น้อง ญาติ สถาบัน ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดและเป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรม และระเบียบวินัยแก่สมาชิกในครอบครัว ซึ่งต้องเริ่มตั้งแต่วัยทารก การพัฒนามีวินัยในตนเองกระทำทางตรงด้วยการอบรมสั่งสอนและโดยทางอ้อมซึ่งอาศัยการสังเกตลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ซึ่ง บุญชม ศรีสะอาด (2528, หน้า 6) อ่างใน ดวงเดือน พันธมนาวิน (2527, หน้า 63-65) ดังนั้นการมีวินัยในตนเองจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะทำให้ให้นักศึกษาเหล่านี้สำเร็จการศึกษาได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ บรรยากาศในการเรียนกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. สมมติฐานของการวิจัย

การอบรมการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมทางด้านการเรียนของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ บรรยากาศในการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเองของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารครูอาจารย์ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลไปในการส่งเสริมและพัฒนาการวินัย ในตนเองให้นักศึกษานำใช้ในการสร้างวินัยในตนเองของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ส่วนกลางระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาชั้นปี 1-4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 18,891 คน (ข้อมูลจากสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผลมหาวิทยาลัยรามคำแหง) โดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างกำหนดค่าสัดส่วนในประชากร (π) เท่ากับ 0.5 เพราะเป็นขนาดสัดส่วนที่ทำให้เกิดความแปรปรวนสูงสุด จากตาราง YAMANÉ กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ต้องใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประมาณ 393 คน

5.2 เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากงานวิจัยตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบบวัดนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 แบบวัดการมีวินัยในตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ประกอบด้วย

- 3.1. การอบรมการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
- 3.2. การส่งเสริมด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง
- 3.3. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- 3.4. บรรยากาศในการเรียน

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

5.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบวัดวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3.2 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และบรรยากาศในการเรียนกับการมีวินัยในตนเอง ใช้วิเคราะห์สถิติเบื้องต้นค่าร้อยละ

5.3.3 การวิเคราะห์เพื่อยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่พบจากการทบทวนเอกสาร โดยการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความคลาดเคลื่อน(e_i)

5.3.4 การวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการทำนาย โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (multiple regression analysis) และคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการแบบ Stepwise Estimation

6. ผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation)

ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีวินัยในตนเอง

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
X ₁	1.000	.009	.001	.001	-.053
X ₂		1.000	.734*	.607*	.470*
X ₃			1.000	.705*	.471*
X ₄				1.000	.382*
Y					1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปร 3 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X₃) การส่งเสริมทางด้านการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง (X₂) และ บรรยากาศในการเรียน (X₄) ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .471 .470 และ .382 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X₁) ไม่พบความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง

ตาราง 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การอธิบาย (R²) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

R	R ²	Adjusted R ²	SEE	F	P
.509	.259	.251	7.151	33.914	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเท่ากับ .509 โดยชุดตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้ร้อยละ 25.10 และทดสอบพบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 3 สัมประสิทธิ์การถดถอย (b) และการทดสอบนัยสำคัญ

Model		Unstandardized		Standardized	
		Coefficients	Std. Error	Coefficients	t
2	(Constant)	29.989	2.018		14.857
	X ₃	.473	.108	.280	4.391
	X ₂	.353	.081	.276	4.338

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X₃) รองลงมาคือ การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง (X₂) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปของคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .473 และ.353 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .280 และ .276 ตามลำดับ

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 การมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.31 จากคะแนนเต็ม 75 คิดเป็นร้อยละ 71.08 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.265 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.17 จากคะแนนเต็ม 9 คิดเป็นร้อยละ 79.66 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.218 การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.17 จากคะแนนเต็ม 45 คิดเป็นร้อยละ 78.15 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.476 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.93 จากคะแนนเต็ม 30 คิดเป็นร้อยละ 76.15 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.887 บรรยากาศในการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.45 จากคะแนนเต็ม 15 คิดเป็นร้อยละ 76.33 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.646

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของตัวแปรแต่ละตัว พบว่า นักศึกษามีกับการมีวินัยในตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อยู่ในระดับต่ำ การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง และบรรยากาศในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

7.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี มีผลการวิจัยดังนี้

7.2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์ และ บรรยากาศในการเรียนกับการมีวินัยในตนเอง มีค่าเท่ากับ .509 ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05โดยตัวแปรปัจจัยดังกล่าวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 25.10

7.2.2 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (B) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง (X_2) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X_3) บรรยากาศในการเรียน (X_4) มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย เท่ากับ.260 .242 และ .053 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_1) ไม่พบความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง

7.2.3ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ .05 พบว่า การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง (X_2) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์(X_3)ร่วมกันพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. การอภิปรายผล

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สรุปไว้ข้างต้นมาอภิปรายโดยใช้ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรมโดยจำแนกตามตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครองและบรรยากาศในการเรียนจากการผลวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวแปรการส่งเสริมทางการเรียนของผู้ปกครอง ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์และตัวแปรบรรยากาศในการเรียนมีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้ง หากพิจารณาตัวแปรที่ไม่เป็นตามสมมติฐานคือ ตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พบว่า ค่าความแปรปรวนต่ำทำให้ความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองค่อนข้างต่ำ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี มีหลาย, สุนทรี รัก

ความสุขและฉันทะ วรธนะวิโรจน์ (2560 หน้า 127) พบว่า ปัจจัยด้านเด็กและปัจจัยด้านครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนซึ่งอาจไปได้ว่าเด็กได้รับการปลูกฝังวินัย ในตนเองจากครูหรือพี่เลี้ยง เนื่องจากเด็กวัยนี้เวลาส่วนหนึ่งจะอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือ สถานศึกษาปฐมวัย โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นรายด้าน มากที่สุด ได้แก่ นักศึกษามีอิสระในการเลือกสายการเรียนด้วยตนเอง โดยที่ท่านคอยให้คำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 88.3 และฝึกให้มีความรับผิดชอบโดยการมอบหมายงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ ให้ทำ คิดเป็นร้อยละ 87.8 พ่อแม่ผู้ปกครองจะแบ่งงานบ้านให้นักศึกษาและพี่น้องทุกคนได้รับผิดชอบอย่าง เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 85.5 เมื่อนักศึกษากลับบ้านผิดเวลา พ่อแม่ผู้ปกครองจะถามถึงเหตุผลทุก ครั้งและพิจารณาเหตุผลนั้นก่อนว่ากล่าวตักเตือนคิดเป็นร้อยละ 80.2 เพราะด้วยความที่เป็น มหาวิทยาลัยตลาดวิชา ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงเปิดโอกาสให้นักศึกษา สามารถเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสมกับความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล กล่าวคือ สังคม ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะเป็นสังคมที่ไม่ค่อยมีรุ่นด้วยควมที่มีคนเรียนเยอะมาก โดยเฉพาะจาก ต่างจังหวัดทั้งภาคใต้อีสานเหนือและกลางซึ่งส่วนใหญ่จะเข้าเป็นสมาชิกชมรมต่างๆ หรือนั่งรวมกัน อยู่ตามซุ้มระหว่างรอเรียนหรือหลังเลิกเรียนซึ่งก็จะมีซุ้มของแต่ละจังหวัด อาจเปรียบได้ว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นประเทศหนึ่งที่มีทุกจังหวัดหรือบางคนก็คบกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ที่เรียน คณะเดียวกัน แต่ก็มีนักศึกษาอีกไม่น้อยที่กลับบ้านทันทีหลังเลิกเรียน อาจเพราะต้องการจบให้ได้ ภายใน 4 ปี หรือไม่ก็ต้องรีบไปทำงานเนื่องจากรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยเปิด เด็กบางคนจึง ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย การเรียนส่วนใหญ่จะไม่เช็คเวลาเรียน นักศึกษาจะเข้าเรียนหรือไม่ก็ได้ แต่ก็มีบางคณะบางหลักสูตรที่นักศึกษาต้องเข้าห้องปฏิบัติการ ลงภาคสนาม หรือทำรายงานส่ง

ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองมากที่สุด ได้แก่ ด้าน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครองและตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง อันดับสุดท้ายได้แก่ บรรยากาศในการเรียนกับการมีวินัยใน ตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ.471.470และ .382

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือด้านสัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์ ซึ่งอาจอธิบายได้ดังนี้อาจารย์กับนักศึกษานับว่าเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิด กันมากที่สุด ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธ พงษ์เกตุรา (2553 หน้า 92-93) ที่ พบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับครูดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่ดี ทั้งนี้เพราะการที่ ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันโดยที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ได้แก่ การให้ความเคารพนับถือเชื่อ ฟังครูผู้สอนตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอนและซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยทั้งในด้านการ

เรียนและด้านส่วนตัว และการที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความสนใจต่อนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง ให้ความรักความเอาใจใส่ให้คำปรึกษาข้อชี้แนะนักเรียนในด้านการเรียน และด้านส่วนตัวก็ย่อมส่งผลให้เกิดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นไปด้วยดี ดังที่ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2524, หน้า 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับ นอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ดีแล้ว ยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเองเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้เรียนแต่ในขณะเดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้องเหมาะสม ให้ข้อติชมตรงไปตรงมาซึ่งเต็มไปด้วยความหวังดีจะช่วยในบรรยากาศการเรียนรู้อุดหนุน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองรองอันดับที่สอง คือ ด้านการส่งเสริมทางการเรียนของพ่อแม่ผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจอธิบายได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกระบวนการเรียนของผู้เรียน ผู้ปกครองสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ทางด้านความรู้และด้านพฤติกรรมและด้านอาชีพ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์ (2559, หน้า 80) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม พบว่า การส่งเสริมการฝึกวินัยในตนเองให้แก่บุตรมีความจำเป็นอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน การปรับตัวกับเพื่อนจนถึงการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่น การสอนบุตรในเรื่องการใช้ชีวิตประจำวัน การตื่นนอนเช้านอนเป็นเวลา การปฏิบัติตนให้บุตรเห็นในการใช้เงินอย่างรู้คุณค่า ซื้อสินค้าเท่าที่จำเป็น การให้รางวัลแก่บุตรถ้าสอบได้คะแนนดี ซึ่งการส่งเสริมวินัยในตนเองให้แก่บุตรดังกล่าวพ่อแม่มีการฝึกบุตรตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบัน และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีวินัยในตนเอง พบว่า ตัวแปรที่รับการคัดเลือกสมการตามลำดับ คือ ปัจจัยการส่งเสริมทางการเรียนของผู้ปกครองกับนักศึกษา เป็นตัวทำนายการมีวินัยในตนเองจะเห็นได้ว่า การปฏิบัติตนของพ่อแม่หรือผู้ปกครองต่อนักศึกษา และ การปฏิบัติตนของนักศึกษาต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองกับ ดังที่ สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล (2552, หน้า 72) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมทางการเรียนของผู้ปกครอง เกิดจากสัมพันธ์ภาพในครอบครัว วัดจากสัมพันธ์ภาพในครอบครัว 4 ด้าน ได้แก่ การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน การพูดคุย ปรึกษาหารือ และตัดสินใจในเรื่องสำคัญต่างๆ การแสดงออกซึ่งความรักความเอื้ออาทรต่อกันทั้งทางกายวาจาใจ และการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองอันดับสุดท้าย คือ ด้านบรรยากาศในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจอธิบายได้ดังนี้ การมีห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยการจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในและภายนอกห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งอาจารย์จัดบรรยากาศทางด้านจิตใจทำให้ที่นักศึกษารู้สึกสบายใจและอบอุ่นนอกจากนี้อาจารย์มีความเป็นกันเองมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สอดคล้องงานวิจัย สุมน อมรวิวัฒน์ (2530, หน้า 13) ได้สรุปผลการวิจัยเรื่องสภาพในปัจจุบันและปัญหาด้านการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาไว้ สรุปได้ว่า บรรยากาศในการเรียนต้องมีลักษณะทางกายภาพที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สร้างความสนใจใฝ่รู้และศรัทธาต่อการเรียน นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักเรียนและระหว่างครูกับนักเรียน ความรักและศรัทธาที่ครูและนักเรียนมีต่อกัน การเรียนที่ไร้ نرمย์ปราศจากความกลัวและวิตกกังวลสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนได้ดี ดังนั้นจึงสามารถแบ่งประเภทของบรรยากาศในชั้นเรียนได้ 2 ประเภท คือ บรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตวิทยา และ Kounin (1970, หน้า 5-6) เชื่อว่าครูที่สามารถจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นไม่ใช่เป็นเพียงเพราะ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเท่านั้น หากแต่เพราะเป็นความสามารถในการป้องกันเกิดปัญหาตั้งแต่แรก นอกจากนี้ครูเหล่านี้ยังเน้นการสร้างห้องเรียนให้มีสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยการเตรียมการสอนและการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและการให้ นักเรียนทำงานตามที่ครู กำหนดให้ดีที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร ชันติธรางกูร (2551, หน้า 3-4) ได้กล่าวว่าการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนที่น่าสนใจและจูงใจให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาในการปกครองชั้นเรียนและแก้ปัญหาเรื่องวินัยได้อีกด้วย

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

9.1.1 อาจารย์ผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองควรมีคำแนะนำเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง เพื่อให้เกิดการมีวินัยในการตนเองมากขึ้นและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และสามารถนำความรู้ประกอบวิชาชีพอต่อไปในอนาคต

9.1.2 มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรจัดแนะแนวการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษามีวินัยตนเองในการเรียนของตนเองให้มากที่สุด

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

9.2.1 การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นการศึกษาปีที่ 1-4 ของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงดังนั้นจึงควรมีการศึกษาในคณะต่างๆใน มหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์มาก

9.2.2 ตัวแปรที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในครั้งนี้ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการมีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 25.10 จึงควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านจริยธรรมของการมีวินัยในตนเองเพิ่มเติมเพื่อจะได้อธิบายความแปรปรวนของการมีวินัยในตนเองได้มากขึ้น

10. เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด.(2528). วินัยในตนเองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. วารสารการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2527). จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารุณี มีหลาย, สุนทรี รักความสุข และณัฐฐา วรธนะวิโรจน์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ.ปีที่ 11. ฉบับที่ 2 กรกฎาคม- ธันวาคม 2560. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุเมธ พงษ์เกตุรา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมพันธภาพกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่4 โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. (2524). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทย-วัฒนาพานิช. 2524.

วัลลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์. (2559). พฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม. ปรินญาณิพนธ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). สัมพันธภาพในครอบครัวไทย. ห้างหุ้นส่วนสามัญ เอ็น แอนด์ เอ็น ก๊อปปี้ แอนด์ พริ้นติ้ง.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2530). การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนัสการ. กรุงเทพฯ : โอ. เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.

ศศิธร ชันติธรางกูร. (2551). การจัดการชั้นเรียนของครูมืออาชีพ. สืบค้นเมื่อวันที่6 กรกฎาคม 2558. จาก http://www.km.ictbk.net/download/1319102120_book12.pdf.

Kounin, J. S. (1970). *Discipline and Group Management in Classrooms*. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc.

11. คำขอบคุณ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ตีรกานันท์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล กฤษณกุลหาคณิศ ดร. กมลทิพย์ ศรีหาเศษ และ ดร. ทวีภา ตั้งประภา ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์อนุญาตให้แจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลทั้งนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีการศึกษาที่ 1-4 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ครอบครัว และเพื่อนร่วมงานทุกคน ที่ให้การส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี รวมทั้งอาจารย์ทุกท่าน ที่ช่วยอบรมและสั่งสอนให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย